

GGD Zuid Limburg Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Rapportage aan het bestuur en
de directie

Ernst & Young Accountants LLP
Stationsplein 8C
6221 BT Maastricht, Netherlands
Postbus 100
6200 AC Maastricht, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 34 55
ey.com

Het algemeen bestuur en de directie van de GGD Zuid Limburg
T.a.v. de heer F.C.W. Klaassen
Postbus 2022
6160 HA GELEEN

Maastricht, 22 maart 2017

HDES-AKNGZW/bj

Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Geachte leden van het algemeen bestuur en directie,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2016 van de

GGD Zuid Limburg. In het hoofdstuk Kernpunten uit onze rapportage vindt u:

- de status van de accountantscontrole en geen openstaande puntenmeer zijn;
- de reikwijdte van de accountantscontrole;
- de belangrijkste uitkomsten.

In de paragraaf Onze analyse van het resultaat 2016 van het hoofdstuk Uitkomsten jaarrekeningcontrole geven wij onze mening over de kwaliteit van het resultaat en de balans.

In de paragrafen daarna gaan we in op onze onafhankelijkheid en op onze conclusie met betrekking tot het bestuursverslag.

De bijlagen bevatten informatie over onze werkwijze, de reikwijdte van de accountantscontrole en de communicatie met u en het management, de kwaliteit van de interne beheersorganisatie en controleverschillen.

De huidige veranderingen in het accountantsberoep, mede geïnitieerd door onze beroepsgroep NBA, de politiek en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), gericht op verbetering van de kwaliteit en versterking van de onafhankelijkheid, ondersteunen wij volledig. In dit verband ondersteunen wij het belang van het voeren van een open en eerlijke dialoog met de directie en het algemeen bestuur. Dit vormt een essentieel onderdeel van het controleproces en van de corporate governance als geheel.

Het concept van dit verslag is d.d. 20 maart jongstleden besproken met de directie en de concerncontroller.

Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door de directie en het bestuur van GGD Zuid Limburg en mag niet door anderen worden gebruikt.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.H.C. Degens RA

drs. N.A.J. Silverentand RA
Externe accountant

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4	Bijlagen
		▶ Controleaanpak
		▶ Communicatie met het college, de raad en de auditcommissie
		▶ Jaarverslag
		▶ Onafhankelijkheid
		▶ Verklaring van verantwoordelijkheden
		▶ Verantwoordelijk van de accountant
		▶ Controleverschillen
		▶ Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg
		▶ SiSa-bijlage
Uitkomsten jaarrekeningcontrole:	6	
▶ Onze analyse van het resultaat 2016		
▶ Onze analyse van de financiële positie 2016		
▶ Onze analyse van de gehanteerde grondslagen		
▶ Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle		
Kwaliteit beheersorganisatie:	13	
▶ Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override		
▶ Overwegingen met betrekking tot corruptie- en omkopingsrisico's		
▶ Bevindingen interne beheersing		
▶ Automatisering		
Rechtmatigheidsbeheer	18	
		Totaal aantal pagina's in dit rapport: 40

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de GGD Zuid Limburg een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
Oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van de GGD Zuid Limburg gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016.
Ongecorrigeerde controleverschillen	Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de regeling H3 "Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening en aanvullende curatieve SOA-bestrijding" onzekerheden geconstateerd. Deze onzekerheden zijn in de SiSa bijlage nader toegelicht. In de jaarrekening is één ongecorrigeerd controleverschil opgenomen van € 29.000 dat het resultaat niet beïnvloedt.

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de GGD Zuid Limburg en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.
Aanbestedingen	In verband met de rechtmatigheidscontrole zijn wij nagegaan of is voldaan aan het Europese aanbestedingsbeleid. Hiertoe zijn wij op basis van een spend analyse nagegaan of voor bestedingen aan leveranciers die hoger waren dan de Europese aanbestedingsgrens, aan het Europese aanbestedingsbeleid werd voldaan. Bij deze controle bleek dat er met betrekking tot deze opdrachten geen dossier beschikbaar was waarin alle documenten waren opgenomen. Dien ten gevolge moesten de onderliggende documenten bij verschillende functionarissen in de organisatie worden achterhaald hetgeen veel tijd heeft gekost en heeft geleid tot een vertraging bij de afwikkeling van de controle. Wij adviseren om voor iedere aanbesteding een dossier in te richten waarin alle relevante documenten zijn opgenomen die van belang zijn om aan te tonen dat de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd. Wij zijn graag bereid om het management met de inrichting van een dergelijk dossier te ondersteunen.
Afsluitproces	Voorafgaande aan de controle van de jaarrekening hebben wij het management een overzicht doen toekomen van de controle informatie die wij voor het uitvoeren van een efficiënte controle nodig hebben. Tijdens de controle stelden wij vast dat deze informatie niet in alle gevallen aanwezig was danwel niet de kwaliteit had die nodig is voor onze controle. Wij willen graag met het management in overleg treden over mogelijkheden tot verdere verbetering hiervan.
Aanpassing verwerking van de jaarcijfers van de GHOR Zuid Limburg	De GHOR Zuid Limburg maakt onderdeel uit van de GR Veiligheidsregio Zuid Limburg. Tussen de Veiligheidsregio Zuid Limburg en de GGD Zuid Limburg is in het verleden een bestuursovereenkomst gesloten op basis waarvan de GGD Zuid Limburg de taken van de GHOR Zuid Limburg uitvoert. In het verleden werden de jaarcijfers van de GHOR Zuid Limburg meegeconsolideerd in de jaarrekening van de GGD Zuid Limburg. Omdat de baten en lasten van de GHOR Zuid Limburg voor rekening komen van de Veiligheidsregio is het resultaat van de GHOR Zuid Limburg alsmede de reserves van GHOR Zuid Limburg in rekening-courant met de Veiligheidsregio verrekend.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2016

Nadelig resultaat nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2016 bedraagt € 204.000 nadelig ten opzichte van een begroot sluitend saldo nihil.

Het resultaat over 2016 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven.

Resultaat 2016 ten opzichte van de gewijzigde begroting			
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016	Gewijzigde begroting 2016	Afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting
Totale lasten	41.517	40.130	(1.387)
Totale baten	40.807	39.731	(1.076)
Totaal saldo van baten en lasten	(710)	(399)	(311)
Mutaties in reserve	506	399	107
Gerealiseerd resultaat	(204)	-	(204)

In het hoofdstuk 5 in de jaarrekening 2016 is een uitgebreide analyse opgenomen van het resultaat ten opzichte van de actuele begroting. De belangrijkste en meest opvallende posten welke leiden tot het nadelig resultaat van € 204.000 kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving afwijking	Voordelig	Nadelig
Bedragen x € 1.000	€	€
1. Verplichting vakantiegeld in het kader van IKB		496
2. Afrekening FLO 2015		230
3. Lagere huisvestingskosten	460	
4. Saldo overige baten en lasten	62	
Totaal	522	726
Rekeningresultaat		204

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2016

Toelichting kwaliteit van het resultaat

Het resultaat over 2016 is voor € 496.000 negatief beïnvloed door de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) per 1 januari 2017. Als gevolg hiervan is eind 2016 een verplichting opgenomen met betrekking tot de door personeelsleden in de tweede helft van 2016 opgebouwde tegoeden aan vakantiegeld. Dit is een incidentele extra last voor 2016. Daarnaast waren bijdragen inzake FLO in verhouding tot de kosten € 230.000 hoger dan begroot.

Tegenover deze kosten die hoger waren dan begroot staat dat de huisvestingskosten € 460.000 lager waren dan begroot. Dit is voorramelijk een gevolg van het feit dat de nieuwe huisvesting nog in aanbouw is en het huidige pand volledig is afgewaardeerd.

De verschillen tussen de begroting en de realisatie zijn naar onze mening in de jaarrekening correct toegelicht.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2016

Analyse van de financiële positie

Uitimo 2016 is de verhouding tussen de vlottende activa en de vlottende passiva 64%. Dit betekent dat de vlottende activa onvoldoende zijn om aan alle kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is enerzijds een gevolg van een afname van de vlottende activa met circa € 800.000 en een toename van de kortlopende schulden met € 2.872.000. De toename van de kortlopende schulden is voornamelijk een gevolg van de afname van de langlopende bancaire leningen met circa € 1.848.000 en een toename van de kortlopende bankschulden met circa € 1.803.000. Voor deze wijze van financiering is voornamelijk gekozen omdat de leningsvoorwaarden voor kortlopende leningen aantrekkelijk gunstiger zijn dan de voorwaarden waaronder langlopende leningen kunnen worden aangetrokken. Wij adviseren de marktontwikkeling nauwlettend te volgen en indien de omstandigheden wijzigen tijdig voldoende langlopende middelen aan te trekken voor de financiering van vaste middelen.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balansstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage van de GGD bedraagt 19% (2015: 25%). De afname van het solvabiliteitspercentage is een gevolg van het feit dat het balansstotaal in 2016 is toegenomen met € 314.000 terwijl het eigen vermogen met € 710.000 is afgenomen.

Het eigen vermogen, inclusief het resultaat voor bestemming, bedraagt per jaareinde 2016 volgens de jaarrekening € 3,3 miljoen.

Eigen vermogen neemt af

Van het totale eigen vermogen heeft € 3 miljoen betrekking op de algemene reserve, € 0,5 miljoen betrekking op bestemmingsreserves en € 0,2 miljoen op het in 2016 gerealiseerde negatieve resultaat over 2016. Over de bestemming van dit resultaat moet door het bestuur nog een besluit worden genomen. De algemene reserve is in 2016 toegenomen met € 0,6 miljoen. Dit is het gevolg van een toevoeging vanuit de bestemming van het resultaat 2015 met € 1 miljoen en een onttrekking ten gunste van de exploitatie 2016 van € 0,4 miljoen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2016

Analyse van de financiële positie

De algemene reserve van de GGD en Huishoudelijk Geweld bedragen respectievelijk € 144.000 en € 12.000. Dit betekent dat de organisatie hierdoor over een beperkte hoeveelheid middelen beschikt om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen. Het algemeen bestuur heeft in het verleden besloten dat de algemene reserve van de GGD 6% van de totale exploitatielasten dient te bedragen, hetgeen betekent dat de algemene reserve circa € 2,5 miljoen zou moeten bedragen.

De deelnemende gemeenten staan garant staan voor eventuele tekorten. Wij adviseren om de algemene reserve tot het normatieve niveau aan te vullen om volatiliteit in de bijdragen van de gemeenten te voorkomen. In onderstaande tabel is het verloop van het eigen vermogen weergegeven.

Verloop algemene reserves en bestemmingsreserves (Bedragen *€ 1.000)			
Algemene reserve	GGD	RAV	Totaal
Stand per 1 januari 2016	38	2.339	2.377
Toewijzing resultaat 2015	117	844	961
Onttrekkingen	-	-325	-325
Stand per 31 december 2016	155	2.858	3.013
Bestemmingsreserve			
Stand per 1 januari 2015	572	-	572
Saldo toevoegingen/ onttrekkingen	-119	-	-119
Stand per 31 december 2015	453	-	453

Eigen vermogen neemt af

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Kwaliteit jaarverslag

Significante schattingenposten

Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de gemeentewet is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Op de overige vorderingen is een voorziening in mindering gebracht voor het risico van oninbaarheid van € 141.000. Tevens is een voorziening van € 181.000 opgenomen voor groot onderhoud van een gebouw voor de RAV. Deze voorzieningen zijn gebaseerd op door de directie gemaakt schattingen. Wij zijn van mening dat aan deze schattingen voldoende onderbouwing ten grondslag ligt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet Normering Topinkomens (WNT)	SiSa
<p>Over 2016 voldaan aan de WNT; toelichting op de WNT in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen</p> <p>Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging toptunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van toptunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.</p> <p>Voor de bezoldiging van toptunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-toptunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van toptunctionarissen overschrijden.</p> <p>In het kader van de jaarrekening 2016 heeft de GGD Zuid Limburg een analyse uitgevoerd van de toptunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens is vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.</p>	<p>Geen bevindingen geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage</p> <p>Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantcontrole 2016. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:</p> <ul style="list-style-type: none"> € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is; 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is; € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is. <p>Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.</p> <p>De SiSa-bijlage dient door de GGD Zuid Limburg samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.</p> <p>In bijlage 3 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.</p>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Invoering vennootschapsbelastingplicht	Naleving Europese aanbestedingsregels
<p>In de jaarrekening 2016 is geen verplichting met betrekking tot af te dragen Vpb opgenomen.</p> <p>Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Modernisering vennootschapsbelastingplicht (hierna: "Vpb-plicht") overheidsondernemingen van kracht. Als gevolg van deze nieuwe wetgeving is voor (indirecte overheidsbedrijven – waaronder de GGD vanaf dit jaar mogelijk sprake van Vpb-plicht. Voor de GGD zal van Vpb-plicht sprake zijn indien en voor zover er een onderneming wordt gedreven.</p> <p>Inmiddels heeft een analyse plaatsgevonden van de activiteiten die Vpb-plichtig zijn. Aandachtspunt ten aanzien van deze analyse zijn de ondernemende activiteiten van de ambulancedienst en de meldkamer. De resultaten die met de individuele activiteiten worden behaald zijn van wezenlijk belang voor de uitkomsten van de Vpb-analyses. Uitgangspunt van de GGD Zuid Limburg en EY Tax is dat de activiteiten van de ambulancedienst en de meldkamer geclusterd kunnen worden. Op basis hiervan is de conclusie dat over 2016 geen Vpb verschuldigd is.</p> <p>Dit standpunt is inmiddels besproken met de belastingdienst. De belastingdienst zal haar standpunt aan de GGD Zuid Limburg kenbaar maken.</p>	<p>Wij stelden vast dat de Europese aanbestedingsregels correct zijn toegepast.</p> <p>Bij de controle op de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties stelden wij vast dat het Europese aanbestedingsbeleid juist is toegepast.</p>

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override

Fraude en de naleving van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het bestuur als bij de directie van de GGD Zuid Limburg. Het is van belang dat de directie, onder toezicht van het bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

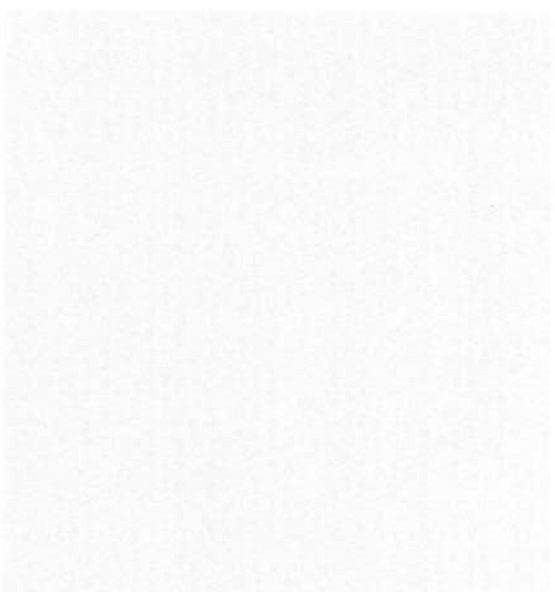
Gesignaleerde frauderisico's	Op frauderisico's gerichte beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en bijbehorende bevindingen
Risico dat voorzieningen te hoog of te laag zijn opgenomen.	Intern wordt de hoogte van de getroffen voorzieningen door meerdere personen beoordeeld.	Wij hebben de onderbouwingen op basis waarvan de hoogte van voorzieningen is bepaald gecontroleerd. Wij zijn van mening dat de voorzieningen correct zijn vastgesteld.
Juistheid en volledigheid van de overlopende passiva en overige schulden.	De overlopende passiva en overige schulden worden intern door meerdere personen beoordeeld en gedocumenteerd met (externe) documentatie.	Wij hebben de overlopende passiva en overige schulden gecontroleerd met externe documenten.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving of statuten, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot corruptie- en omkopingsrisico's

Corruptie-en omkopingsrisico's

De GGD Zuid Limburg maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang zijn, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera).

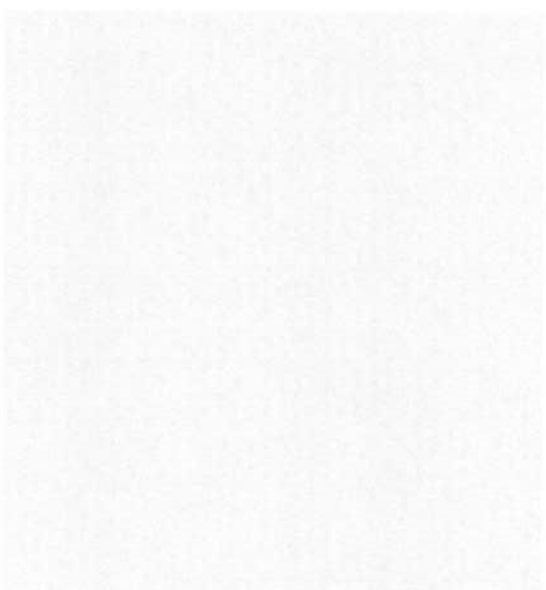
Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen. Corruptie is een wereldwijd probleem waar het ook uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw organisatie te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking Corruptie, een relevant onderwerp in het kader van (controle) werkzaamheden van de accountant verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Wij constateren dat u niet expliciet een risicoanalyse en een anti-corruptiebeleid heeft opgesteld. Wij hebben een overweging gemaakt van de risicogebieden waarop corruptie aan de orde zou kunnen zijn. Wij hebben de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld die corruptie kunnen bemoeilijken/voorkomen. Tevens hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van onder andere inkoop en aanbesteding.

Naar aanleiding van bovengenoemde werkzaamheden hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

Kwaliteit beheersorganisatie

Bevindingen interne beheersing

Algemeen
Voor onze bevindingen met betrekking tot de kwaliteit van de beheersorganisatie verwijzen wij naar onze managementletter van 8 februari 2017 die op 15 maart jongstleden in de financiële commissie is besproken.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering

Automatisering

- Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. Wij hebben de volgende algemene en applicatie specifieke IT-beheersmaatregelen getest:
- ▶ OpenCare: logische toegangsbeveiliging doormiddel van gebruikersnaam en wachtwoord om toegang te krijgen tot de applicatie.
  - ▶ OpenCare: back-up- en recoveryprocedures.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Data analyse

Tijdens de controle van de jaarrekening hebben wij gebruik gemaakt van data analyse. Hiertoe hebben wij alle data uit de financiële administratie van de GGD Zuid Limburg over 2016 ingevoerd in ons systeem EY Eagle en Global Analytics. Belangrijke bevindingen naar aanleiding hiervan kunnen als volgt worden weergegeven:

- ▶ Wij stelden vast dat naast de functionarissen van de afdeling financiële administratie ook andere functionarissen boekingen hebben verricht in het financieel pakket Exact. Wij hebben vastgesteld dat dit inhoudelijk niet tot fouten heeft geleid. In het kader van de kwaliteit van de beheersorganisatie achten wij het niet wenselijk dat andere functionarissen dan de functionarissen van de afdeling administratie boekingen verrichten.
- ▶ Wij stelden vast dat boekingsgangen worden gehanteerd die leiden tot veelvuldig gebruik van memoriaalboekingen. Wij adviseer de boekingsgang zodanig aan te passen dat het aantal memoriaalboekingen kan worden beperkt.
- ▶ Wij stelden vast dat door de GGD Zuid Limburg verstrekte creditnota's incidenteel via het inkoopboek zijn verwerkt in plaats van het verkoopboek. Tevens zijn van leveranciers ontvangen creditnota's via het verkoopboek verwerkt in plaats van het inkoopboek. Dit leidt tot een onjuiste verwerking van bedragen in de debiteuren en crediteurenadministratie.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering

Meldplicht datalekken

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat de GGD Zuid Limburg direct een melding moet maken bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een ernstig datalek hebben. In sommige gevallen moet het datalek ook gemeld worden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt).

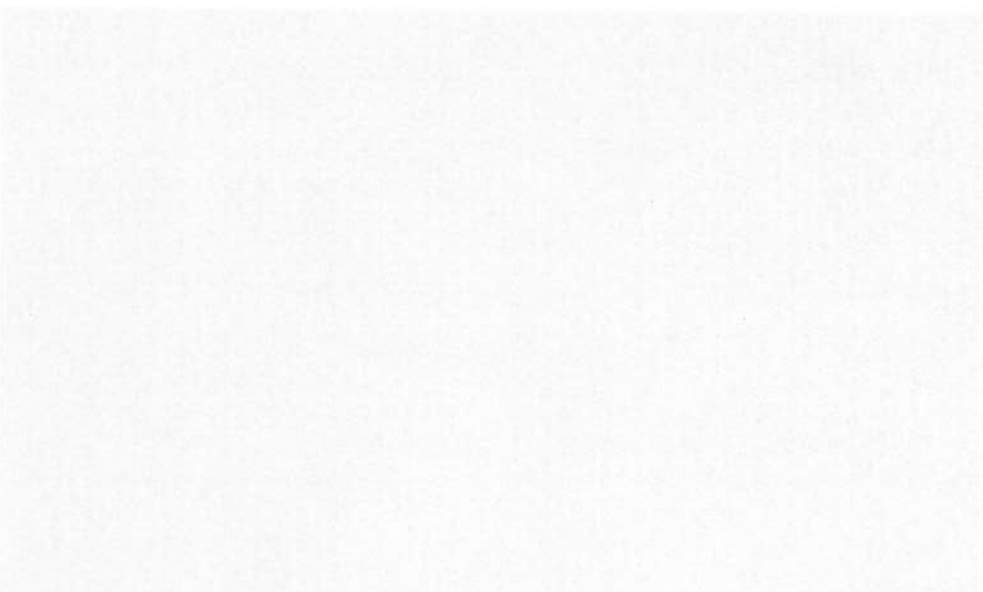
Bij een datalek gaat het om toegang tot of vernietiging, wijzigingen of vrijkomen van persoonsgegevens bij een organisatie zonder dat dit de bedoeling is van deze organisatie. Onder een datalek valt dus niet alleen het vrijkomen (lekken) van gegevens, maar ook onrechtmatige verwerking van gegevens. We spreken van een datalek als er een inbreuk is op de beveiliging van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens). Bij een datalek zijn de persoonsgegevens blootgesteld aan verlies of onrechtmatige verwerking - dus aan datgene waartegen de beveiligingsmaatregelen bescherming moeten bieden.

Bij overtreding van de meldplicht datalekken kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete uitdelen.

Deze boete kan oplopen tot maximaal € 820.000 voor overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wet bescherming persoonsgegevens. Voor overtreding van de meldplicht uit de Telecommunicatiewet kan de boete oplopen tot maximaal € 900.000.

Wij adviseren u om na te gaan in hoeverre de GGD Zuid Limburg bovenstaande in beeld heeft en passende maatregelen heeft getroffen.

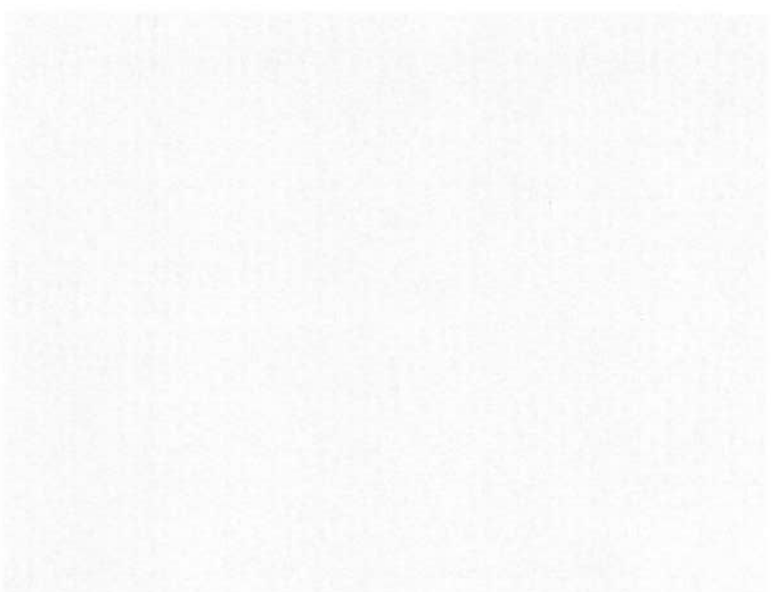
Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het bestuur geautoriseerde begroting. Wij constateren de lasten € 1,4 miljoen hoger zijn dan de gewijzigde begroting. Hier staat tegenover dat de opbrengsten € 1,1 miljoen hoger zijn dan begroot. In de toelichting op de staat van baten en lasten is door de directie een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten. De directie stelt het bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2016. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

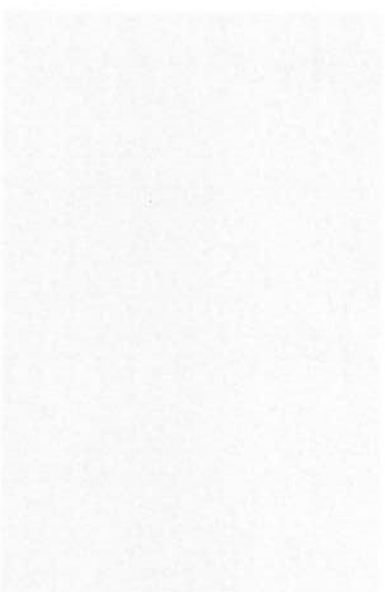
Rechtmatigheidsbeheer

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De GGD Zuid Limburg heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

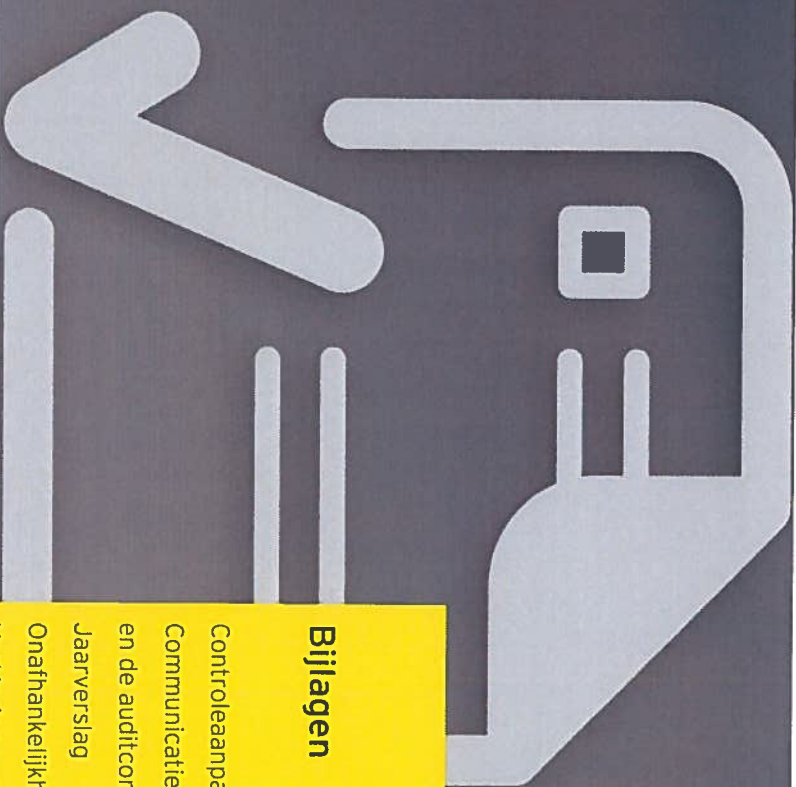
Rechtmatigheidsbeheer

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risico beheersing van het jaarverslag.

Bijlagen

Controleaanpak	22
Communicatie met het college, de raad en de auditcommissie	27
Jaarverslag	28
Onafhankelijkheid	29
Verklaring van verantwoordelijkheden	31
Verantwoordelijkheid van de accountant	33
Controleverschillen	34
Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg	36
SiSa-bijlage	40

Bijlage – Controleaanpak

Controleaanpak en -uitvoering

Controleaanpak en - uitvoering

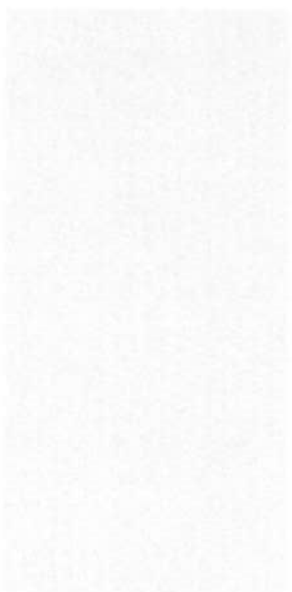
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden van verschillende disciplines. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijkste financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2016 onderkend:

- ▶ Financiële positie en kwaliteit resultaat
- ▶ Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- ▶ Invoering vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016
- ▶ Aanbestedingsrechtmatigheid
- ▶ WNT
- ▶ Verbonden partijen

Bijlage - Controleaanpak

Verbonden partijen en significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

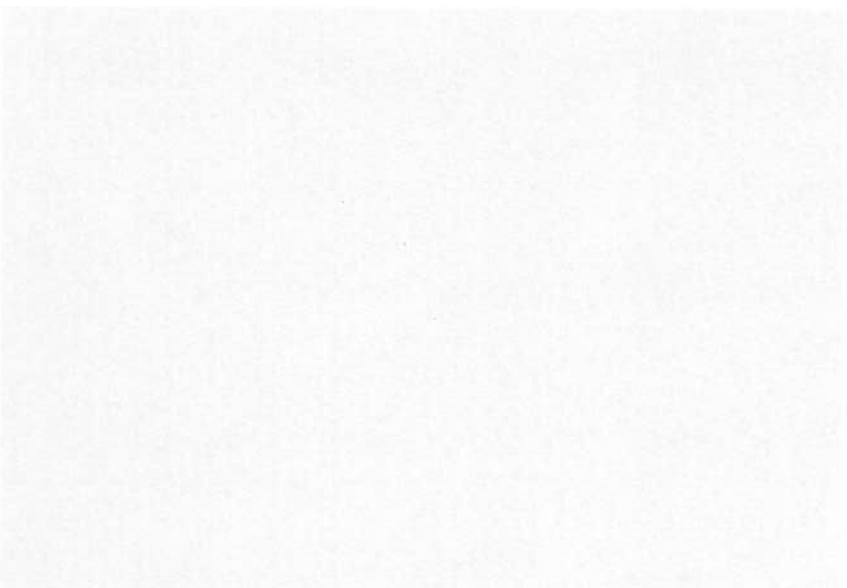
Verbonden partijen

De GGD Zuid Limburg heeft 49,9% van de aandelen van Ease Travel Clinic & Health Support B.V. te Geleen in bezit. Deze deelneming kan worden aangemerkt als een verbonden partij en is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van € 189.469. Volgens de gepubliceerde jaarrekening 2015 van de vennootschap bedroeg het eigen vermogen op 31 december 2015 € 705.000.

Bijlage – Controleaanpak

Rechtmatigheid

Onze aanpak ten aanzien van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2016 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2016 van de GGD Zuid Limburg. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer
- ▶ De naleving van het voorwaardencriterium
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid
- ▶ De kredieten
- ▶ Mutaties in de reserves
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen

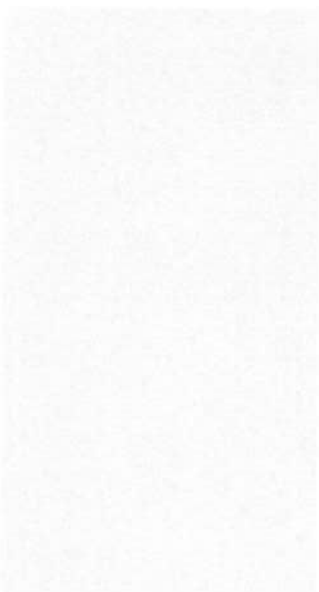
Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van de directie om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het bestuur. Door een goede inrichting van de planning-en-controlocycclus zorgt de directie ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het bestuur, zodat dit tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Bijlage – Controleaanpak

Rechtmatigheid

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening door het algemeen bestuur alsnog door het worden geautoriseerd.

Bijlage – Controleaanpak

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties
Op grond van het Bado stelt het bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. Op 23 januari 2017 is het normenkader bijgesteld, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2016 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 421.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 1.263.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het bestuur gelijk gesteld aan de goedkeuringstolerantie.

Goedkeurings- tolerantie	Goed- keurend	Beperking	Oordeel- onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	< 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	< 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Bijlage - Communicatie met het college, de raad en de auditcommissie

- Gedurende het jaar hebben wij de volgende vergaderingen met de directie en de financiële commissie bijgewoond inzake de controle van de jaarrekening 2016:
- ▶ 13 december 2016 bespreking directie inzake jaarrekening GHOR;
  - ▶ 1 februari 2017 bespreking managementletter met de directie;
  - ▶ 15 maart bespreking managementletter en stand van zaken van de controle van de jaarrekening 2016 met de financiële commissie.

Bijlage – Jaarverslag

Wij verwijzen naar de wijzigingen met betrekking tot de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot de jaarrekening en het bestuursverslag zoals vastgelegd in artikel 2:393-3 van het Burgerlijk Wetboek en Standaard 720 die de verantwoordelijkheden van de accountant voorschrijft met betrekking tot de overige andere informatie.

Inleiding

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of het verenigbaar is met de jaarrekening, en ook om na te gaan of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de GGD Zuid Limburg en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

Vereisten jaarverslag

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de GGD Zuid Limburg bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen.

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (VIO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de VIO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde VIO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact VIO op relatie GGD Zuid Limburg en EY

De GGD Zuid Limburg is geen OOB zodat dat een verplichte kantoorroulatie niet van toepassing is. EY is volledig onafhankelijk van de GGD Zuid Limburg. EY voldoet volledig aan de VIO.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. N.A.J. Silverentand RA (externe accountant) betrokken sinds 2012
- ▶ drs. H.H.C. Degen RA betrokken sinds 2012

Dit betekent dat voldaan wordt aan alle voorwaarden.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurancediensten. Voor niet-OOB's, zoals de GGD Zuid Limburg, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurancedienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurancedienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is of;
- ▶ een verwerkwingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkwingswijze passend is of;
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbeharigting.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij hebben geen geschenken of persoonlijke uitnodigingen verstrekt die een hoger waarde hebben dan € 100. Tevens heeft niemand van EY dergelijke geschenken ontvangen.

Bijlage - Verklaring van verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van de GGD Zuid Limburg gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het bestuur vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna onregelmatigheden) berust zowel bij de gemeenteraad als bij het college van burgemeester en wethouders. Het is van belang dat het college van burgemeester en wethouders, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Bijlage – Verklaring van verantwoordelijkheden

Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk Kwaltiteit beheersorganisatie, onderdeel Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override van dit verslag.

Bijlage – Verantwoordelijkheid van de accountant

Letter of representation

We hebben de directie gevraagd om een Letter of representation te verstrekken. Wij hebben een door de directie getekende Letter of representation voor zowel de jaarrekening 2016 van de GGD Zuid Limburg als de GHOR Zuid Limburg ontvangen.

Bijlage - Controleverschillen

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de GGD Zuid Limburg heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Onderstaand is een overzicht van de materiële verschillen opgenomen, die zijn geconstateerd tijdens onze controle en welke zijn aangepast door de directie. Wij hebben geëvalueerd in hoeverre onderstaande verschillen voortkomen uit een tekortkoming in de interne beheersing. Tevens is een overzicht opgenomen van de onjuistheden die wij tot aan de datum van dit verslag hebben gesignaleerd en niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast zijn eventuele rechtmatigheidsfouten in dit overzicht opgenomen.

Gecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving verschil	Bedrag €/verwijzing naar regelgeving	Effect van deze constatering op de interne beheersing.
In de conceptjaarrekening was een schuld aan het ABP niet juist verantwoord, hetgeen door de directie is gecorrigeerd. Deze correctie heeft het resultaat niet beïnvloed.	€ 168.625	Deze constatering heeft geen effect op de beheersorganisatie.

Bijlage - Controleverschillen

Het hieronder opgenomen overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan de directie en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met de directie besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door de directie moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van de directie om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ad € 29.000 zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van respectievelijk 421.000 voor fouten en € 1.263.000 voor onzekerheden.

De kwalitatieve factoren die hierbij in overweging zijn genomen, zijn:

- ▶ het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- ▶ het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- ▶ het effect op significante toelichtingen, individuele items, subtotaal of totaal in de jaarrekening.

Wij lichten de ongecorrigeerde verschillen nader toe.

Ongecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving van de toelichting	Bedrag in €/verwijzing naar regelgeving	Referentie in dit verslag
Presentatie van mogelijke schuld aan de belastingdienst		
Onder de kortlopende schulden is een bedrag van opgenomen dat mogelijk door de belastingdienst kan worden geclaimd met betrekking tot een aan een voormalig werknemer toegekende ontslagvergoeding. Omdat niet zeker is dat dit bedrag moet worden betaald zijn wij van mening dat dit bedrag als voorziening zou moeten worden verantwoord. Deze constatering heeft geen effect op het resultaat.	€ 29.000	

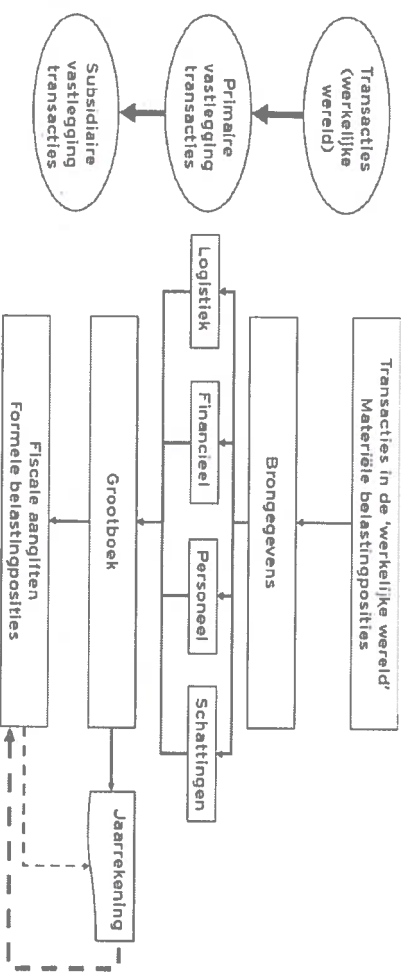
Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Invoering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen met ingang van 1 januari 2016

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Gemeenten en hun Gemeenschappelijke Regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor al hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden. Hierna geven wij aan welke aandachtspunten/actiepunten en overwegingen voor uw organisatie van belang zijn.

Aandachtspunten/actiepunten

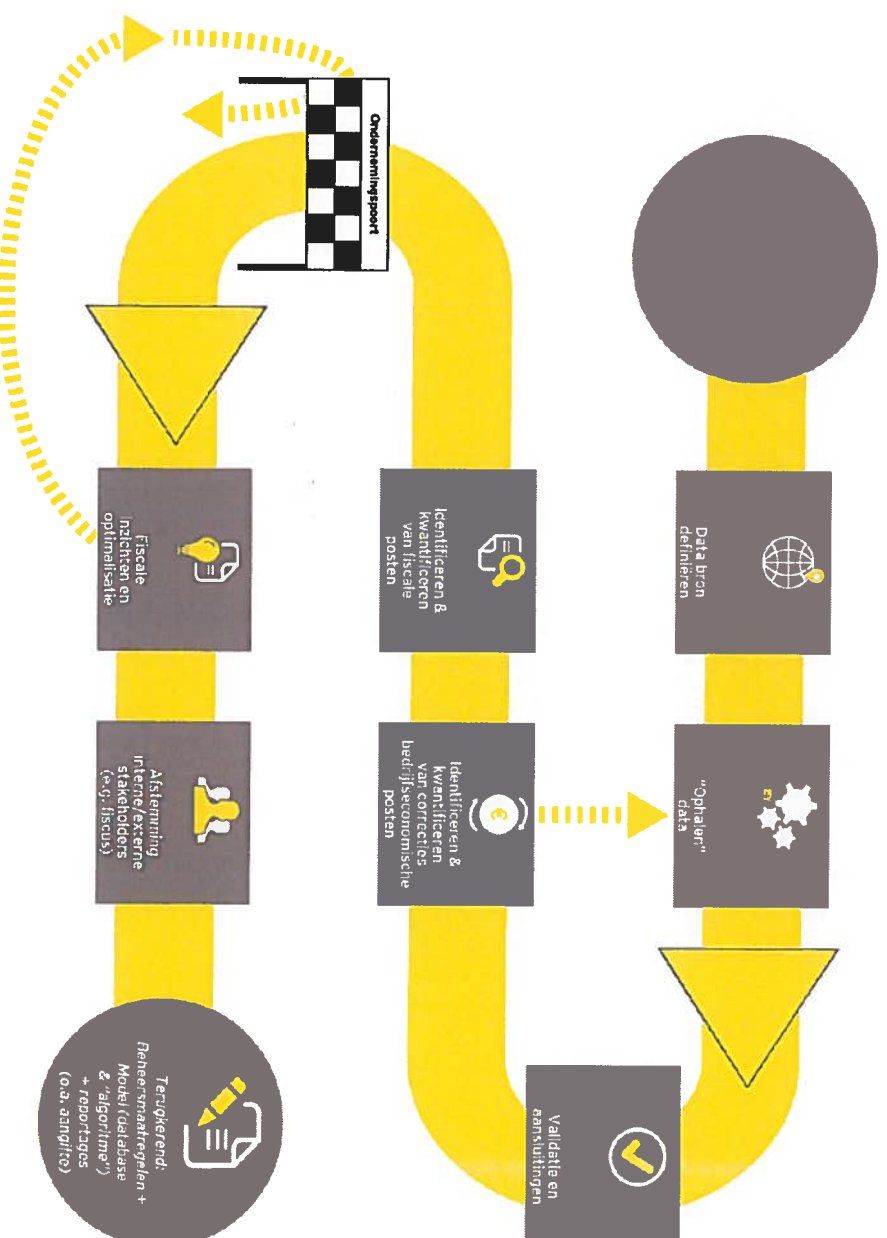
- Wij adviseren u jaarlijks opnieuw te inventariseren welke activiteiten voor de Vpb als belaste en niet-belaste activiteiten kwalificeren.
- Bij (gedeeltelijke) belastingplicht dient jaarlijks een aangifte Vpb te worden opgesteld en ingediend. Zonder uitstel dient een aangifte Vpb voor 1 juni na afloop van het kalenderjaar te zijn ingediend (uitgaande van boekjaar=kalenderjaar).
- Bij het opstellen van de begroting dient de verwachte Vpb-last te worden meegenomen, wij adviseren u derhalve tijdig een inschatting te maken van de Vpb-last voor latere jaren.
- Over eventueel af te dragen Vpb wordt in beginsel belastingrente (momenteel ruim 8%) geheven. Indien tijdig om een voorlopige aanslag Vpb wordt verzocht, kan belastingrente zoveel mogelijk worden beperkt of zelfs voorkomen.
- Het is van belang dat iedere belastingplichtige de fiscale positie naadloos en gedocumenteerd kan aansluiten met de primaire vastlegging. Met andere woorden: uw instelling zal volledige grip moeten krijgen, hebben en houden op de Vpb-positie. Dit hebben wij schematisch als volgt weergegeven:

*Bron: Controleaanpak Belastingdienst

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Borging van de Vpb in de administratieve organisatie en bedrijfsprocessen
De Vpb zal vanaf 2016 een jaarlijks terugkerend item zijn in uw bedrijfsproces(sen). Het opstellen van een fiscale openingbalans, het bepalen van de fiscale winst in enig jaar en het opstellen van de aangifte Vpb is maatwerk.
Fiscale balanswaarden en winstbepalingsregels komen doorgaans niet overeen met de waarden en grondslagen welke voor de jaarrekening gelden. Daarom zal een gedeegen proces moeten worden ingericht om ieder jaar van de jaarrekening tot een juiste aangifte Vpb te komen, met een volledig audit trail. Daarnaast is het essentieel dat de nieuwe fiscale regels en daarmee samenhangende verantwoordelijkheden tijdig in uw interne processen en administratie worden geïntegreerd. Dit kan middels het opzetten van een zogenaemd "Tax Control Framework" (TCF).
Wij hebben een unieke, systematische en "data-centric" methodiek ontwikkeld, "EY VPB Analytics" genaamd, waarmee wij financiële data op een efficiënte, betrouwbare manier kunnen gebruiken voor het opstellen van de aangifte Vpb en andere fiscale doeleinden. Indien gewenst kunnen wij deze methodiek, onderstaand schematisch weergegeven, nader toelichten.

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Personeel en fiscaliteit

Personeelskosten zijn een belangrijk onderdeel van de organisatiekosten, zodat de beheersing van personeels- en salariskosten belangrijke aandachtspunten zijn bij de budgetten. Hierbij willen wij drie fiscale regelingen onder uw aandacht brengen namelijk de Werkkostenregeling, RVU en de Wet DBA.

Werkkostenregeling per 1 januari 2015

Met ingang van het jaar 2015 zijn alle werkgevers verplicht om in de aangifte Loonheffingen de zogenoemde werkkostenregeling toe te passen. Indien de totale kosten die door de werkgever als werkkosten zijn gekwalificeerd hoger zijn dan 1,2% van de totale fiscale jaarloon som dan is de werkgever daarover een heffing verschuldigd van 80%. Inmiddels zijn de belangrijkste knelpunten uitgekristalliseerd. Desalniettemin willen wij u erop wijzen dat de Belastingdienst de regels met ingang van 2016 weer heeft aangescherpt. Het is voor de budgettering dus van groot belang om ruim van te voren in te schatten of en zo ja welke financiële invloed de aanscherping van de fiscale regels op uw situatie heeft.

Met behulp van de EY WKR data-analyse methodiek kunnen wij u het werk volledig uit handen nemen en kunnen wij op zeer korte termijn inzichtelijk maken welke fiscale gevolgen er zijn en of er besparingen gerealiseerd kunnen worden. Indien u de werkzaamheden zelf wenst uit te voeren dan kan dat met de EY WKR kostencalculatie die wij kosteloos aan u ter beschikking kunnen stellen.

RVU

Veel overheidsorganisaties zijn aan het reorganiseren en hebben te maken met sociale plannen en afvloeiingsregelingen. Het komt regelmatig voor dat organisaties onvoldoende op de hoogte zijn van aanvullende fiscale heffingen als er oudere werknemers worden ontslagen. De regelgeving is complex en de materie weerbarstig zodat het van groot belang is om u zowel bij het opstellen van reorganisatieplannen, als bij de uitvoering daarvan goed te laten adviseren. Uiteraard kan EY u daarbij van dienst zijn met door EY ontwikkelde RVU check.

Wet DBA/vervallen van de Verklaring arbeidsrelatie (VAR)

De VAR verklaring is per 1 mei 2016 komen te vervallen. Door de afschaffing van de VAR regels komt de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de arbeidsrelatie met ingehuurde ZZP'ers c.q. freelanceers volledig bij de opdrachtgever te liggen, waardoor de opdrachtgever het risico loopt op naheffingsaanslagen met boetes. De Belastingdienst heeft aangekondigd dat bij toekomstige controles het fiscale risico, alsmede het risico voor premies werknemersverzekeringen voor de volledige ZZP en/of freelance populatie op de opdrachtgevers af te wentelen. Om de risico's te beperken kan met een modelovereenkomst gewerkt worden. Hoewel er tot 1 januari 2018 niet door de Belastingdienst zal worden gehandhaafd is het van groot belang dat u tijdig gaat inventariseren waar bij uw organisatie de knelpunten liggen.

Wij adviseren u om het jaar 2017 te gebruiken om met ingang van 1 januari 2018 de compliance regels van de Wet DBA bij het inzetten van ZZP'ers, freelanceers en andere zelfstandigen toe te kunnen passen. EY kan u desgewenst assisteren bij deze risico inventarisatie.

Nadere informatie over bovengenoemde onderwerpen hebben wij samen met andere relevante ontwikkelingen gebundeld in onze brochure De Loonheffingen in 2017 ([http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY - De loonheffingen in 2017/\\$FILE/ey-de-loonheffingen-in-2017.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY_-_De_loonheffingen_in_2017/$FILE/ey-de-loonheffingen-in-2017.pdf))

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Tax Control

In de praktijk zien wij dat publieke organisaties steeds vaker stappen willen zetten om fiscaal "in control" te geraken. Achtergrond hiervan kan enerzijds zijn gelegen in de wens om fiscaliteit in de grip te krijgen. Anderzijds kan het verder invulling geven aan een Horizontaal Toezicht relatie met de Belastingdienst een drijfveer zijn. Om "in control" te zijn of te geraken is het noodzakelijk fiscale risico's tijdig te identificeren en te beheersen, fiscale kansen te benutten en fiscale processen daar waar mogelijk of nodig efficiënter te maken. Het opzetten van een zogenaamd Tax Control Framework (TCF) kan daarbij een praktisch hulpmiddel zijn. Een TCF maakt volgens onze visie deel uit van een groter risicomanagement geheel (Business Control Framework).

EY onderkent het belang van fiscaal risicomanagement en vanuit die optiek hebben wij een sterke visie waar het gaat om de manier waarop een TCF opgezet, geïmplementeerd en onderhouden dient te worden. Deze visie hebben wij omgezet in een concreet plan van aanpak. Aan de hand van vier overzichtelijke en stappen begeleiden wij organisaties met dit plan van aanpak om (verder) "fiscaal in control" te geraken.

1. Fiscale Functie

Het startpunt bij het (verder) "fiscaal in control" brengen van een organisatie dient in onze visie te liggen bij de Fiscale Functie. De mate waarin fiscale risico's worden beheerst en fiscale kansen worden benut, heeft als basis de mensen en de fiscale kennis/het fiscale bewustzijn binnen de organisatie. Als startpunt adviseren wij dan ook in beeld te brengen op welke wijze de Fiscale Functie is ingericht en te benoemen waar ruimte voor verbetering is.

2. Fiscale processen

Inbedding van fiscaal risicomanagement dient in onze visie vervolgens plaats te vinden aan de bron: het (fiscale) proces. Vastgesteld dient te worden wat de belangrijkste fiscale processen zijn binnen de organisatie.

3. Fiscale risicoanalyse

Als vervolgstap wordt het fiscaal risicoprofiel van de organisatie vastgesteld; bepaal wat kwantitatief en kwalitatief (financieel én reputatieschade) de grenzen zijn. Wat is een acceptabel risico en wat niet? Wij adviseren de zogenaamde top risico's in beeld te brengen, dit zijn de risico's die op basis van het risicoprofiel essentieel zijn. Hier dient te focus op te liggen, het doel is niet om alle fiscale risico's aan te pakken.

4. Documentatie: beschrijf processen en beheersmaatregelen

Als laatste stap dienen de top risico's te worden herleid naar de processen; welk risico doet zich in welk proces op welk moment voor? Wij adviseren alle (als belangrijk onderkende) fiscale processen te beschrijven en tevens de beheersmaatregelen vast te leggen; op welke wijze wordt geborgd dat het risico wordt beheerst, wie doet wat en wat is het bewijs van de "control".

Een goed functionerend TCF zal, naast grip op de fiscale positie, ook kunnen leiden tot meer procesmatige benadering van de controle van de fiscale positie tijdens het jaarrekeningproces.

Bijlage - SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2017 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2016	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E27B	Brede Doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	n.v.t.	0	n.v.t.
H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening en aanvullende curatieve SOA-bestrijding	Onzekerheid	n.v.t.	Op grond van ons onderzoek hebben wij onzekerheden aangetroffen met betrekking tot de deugdelijke totstandkoming van de aantallen consulten seksualiteits-hulpverlening (indicatornummer: H3/O1). De onzekerheid is ontstaan doordat de aantallen zijn gebaseerd op een schatting en geen aansluiting kan worden gemaakt met een onderliggende administratie.